

Utrikesutskottets utlåtande 2018/19:UU4

Kommissionens arbetsprogram 2019

Sammanfattning

I detta utlåtande behandlar utskottet kommissionens arbetsprogram för 2019. Kommissionen antog arbetsprogrammet den 23 oktober 2018. Kammaren har med stöd av 9 kap. 20 § riksdagsordningen hänvisat kommissionens arbetsprogram till utrikesutskottet för granskning och utlåtande. Utskottet föreslår att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

I sitt årliga arbetsprogram anger kommissionen de politiska prioriteringarna för det kommande året. I och med att det är val till Europaparlamentet i maj 2019 och att det är det sista året under den nuvarande kommissionens mandatperiod innehåller arbetsprogrammet denna gång färre nya initiativ.

Utskottet är positivt till att kommissionen presenterar ett arbetsprogram med specifika initiativ då det underlättar medlemsstaternas planering av EU-arbetet och bidrar till öppenhet om kommissionens prioriteringar. Utskottet anser att det är positivt att kommissionen i sitt sista arbetsprogram lägger fokus på att fullfölja sina åtaganden för mandatperioden, på att pågående förhandlingar avslutas och på att de beslut som har fattats genomförs.

När det gäller EU:s framtid vill utskottet framhålla att den demokratiska förankringen är viktig, bl.a. den parlamentariska förankringen. Utskottet ser även positivt på olika insatser för att öka informationen och kunskapen om EU och för att medborgare, civilsamhälle och näringsliv ska kunna kanalisera synpunkter. Utskottet anser att en utgångspunkt bör vara att unionen är till för medborgarna så att förtroendet för EU-samarbetet kan stärkas, bl.a. genom att det framgår att det finns ett mervärde med samarbete på EU-nivå inom de områden där man samarbetar och genom att visa att EU gör skillnad i sakfrågor som är viktiga för medborgarna.

När det gäller brexit anser utskottet att det är mycket angeläget med ett ordnat utträde som skapar rättslig klarhet och förutsägbarhet. Utskottet konstaterar att överenskommelsen vid Europeiska rådet den 25 november 2018 om ett utträdesavtal är ett steg i rätt riktning men att det brittiska parlamentet och Europaparlamentet behöver godkänna avtalet innan det kan träda i kraft. Utskottet välkomnar att den politiska deklARATION som antogs av

stats- och regeringscheferna den 25 november innehåller skrivningar om att EU eftersträvar så nära relationer som möjligt med Storbritannien i framtiden och att EU:s fortsatta angreppssätt ska utgå i från de principer som Europeiska rådet har lagt fast.

I utlåtandet kommenterar utskottet några av de sakområden och förslag som kommissionen tar upp i sitt arbetsprogram. Yttranden har lämnats av konstitutionsutskottet, finansutskottet, skatteutskottet och miljö- och jordbruksutskottet.

I utlåtandet finns två motivreservationer (SD, V) och två särskilda yttranden (V, L).

Granskade dokument

Kommissionens arbetsprogram 2019 – Uppfylla löften och forma framtiden (COM(2018) 800).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Dokumentets huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets granskning.....	7
Övergripande om arbetsprogrammet.....	7
Ekonomiska och finansiella frågor.....	11
Ökad användning av kvalificerad majoritet.....	12
Demokrati, grundläggande rättigheter, rättsstatens principer m.m.....	14
Genomförandet av Parisavtalet.....	15
EU som global aktör.....	16
Reservationer.....	19
1. EU som global aktör, punkt 6 – motiveringen (SD).....	19
2. EU som global aktör, punkt 6 – motiveringen (V).....	20
Särskilda yttranden.....	21
1. Ekonomiska och finansiella frågor, punkt 2 (L).....	21
2. Särskilt yttrande (V).....	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över granskade dokument.....	22
<i>Bilaga 2</i>	
Förteckning över utlåtanden.....	23
<i>Bilaga 3</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande.....	24
<i>Bilaga 4</i>	
Finansutskottets yttrande.....	28
<i>Bilaga 5</i>	
Skatteutskottets yttrande.....	36
<i>Bilaga 6</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande.....	37
<i>Tabell</i>	
Prövningsutlåtanden den 15 december 2017–15 november 2018.....	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Övergripande om arbetsprogrammet**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
2. **Ekonomiska och finansiella frågor**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
3. **Ökad användning av kvalificerad majoritet**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
4. **Demokrati, grundläggande rättigheter, rättsstatens principer m.m.**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
5. **Genomförandet av Parisavtalet**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
6. **EU som global aktör**
Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Reservation 1 (SD) – motiveringen

Reservation 2 (V) – motiveringen

Stockholm den 29 november 2018

På utrikesutskottets vägnar

Hans Wallmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Wallmark (M), Kenneth G Forslund (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Björn Söder (SD), Roza Güclü Hedin (S), Lars Adaktusson (KD), Aylin Fazelian (S), Fredrik Malm (L), Annica Hjerling (MP), Magdalena Schröder (M), Jamal El-Haj (S) och Lars Andersson (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kommissionen antog den 23 oktober 2018 meddelandet Kommissionens arbetsprogram 2019 – Uppfylla löften och forma framtiden (COM(2018) 800). Den svenska översättningen kom in till riksdagen den 9 november. Kammaren har med stöd av 9 kap. 20 § riksdagsordningen hänvisat kommissionens arbetsprogram för 2019 till utrikesutskottet för granskning och utlåtande.

I enlighet med det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning är arbetsprogrammet del av en process där kommissionen, rådet och Europaparlamentet diskuterar och enas om lagstiftningsprioriteringar inför kommande år genom en gemensam deklaration, vanligen i december.

Utskottet har gett övriga utskott möjlighet att yttra sig över arbetsprogrammet. Yttranden har lämnats av konstitutionsutskottet, finansutskottet, skatteutskottet och miljö- och jordbruksutskottet. Samtliga yttranden finns som bilagor till detta utlåtande.

Regeringen lämnade den 26 november 2018 in en faktapromemoria om arbetsprogrammet (2018/19:FPM13).

Utskottet överlade den 6 november med EU- och handelsminister Ann Linde om arbetsprogrammet (prot. 2018/19:5).

Utskottet följer löpande EU-frågorna inom sitt beredningsområde. Utskottet får föredragningar av regeringen inför möten i rådet för utrikes frågor. Därutöver äger särskilda föredragningar om EU-frågor rum. Under riksmötet 2018/19 har utskottet fått följande föredragningar på EU-området (fram till justeringen av detta betänkande):

- Föredragning om små lätta vapen av enhetschef Andrés Jato m.fl., Utrikesdepartementet (UD) den 25 oktober 2018.
- Föredragning om EU:s framtid av EU- och handelsminister Ann Linde den 6 november 2018.
- Föredragning om Brexit av EU- och handelsminister Ann Linde den 6 november 2018.
- Föredragning om EU:s beslutsformer inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) av kabinetssekreterare Annika Söder den 15 november 2018.

Dokumentets huvudsakliga innehåll

I sitt årliga arbetsprogram anger kommissionen de politiska prioriteringarna för det kommande året och de initiativ som kommissionen avser att ta. I och med att det är val till Europaparlamentet i maj 2019 och då det är det sista året under den nuvarande kommissionens mandatperiod innehåller arbetsprogrammet denna gång färre nya initiativ. Arbetsprogrammet är

uppbbyggt i fyra delar. Den första delen är en genomgång av läget inom ramen för kommissionens tio övergripande prioriteringar. Denna del innehåller en bedömning av vad kommissionen anser behöver göras för att nå ytterligare framsteg inom respektive område. Den andra delen rör den process som har lanserats för att diskutera EU:s framtid och som ska resultera i ett toppmöte i Sibiu den 9 maj 2019. Den tredje delen rör frågor kopplade till förberedelserna för brexit. Den fjärde delen rör bättre lagstiftning, genomförande och efterlevnad av EU:s lagstiftning.

I vanlig ordning finns även ett antal bilagor. Bilagorna listar nya initiativ, initiativ inom kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refitprogrammet), liggande förslag som bör behandlas prioriterat, förslag som kommissionen väntas dra tillbaka och förslag på rättsakter som bör upphävas eftersom kommissionen inte längre anser att de är relevanta.

Utskottets granskning

Övergripande om arbetsprogrammet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Arbetsprogrammet

Arbetsprogrammet är denna gång uppbyggt i fyra delar. Den första delen är en genomgång av läget inom ramen för kommissionens tio övergripande prioriteringar. Denna del innehåller en bedömning av vad kommissionen anser behöver göras för att nå ytterligare framsteg inom respektive område. Dessa tio områden är

1. En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar
2. En sammankopplad digital inre marknad
3. En motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik
4. En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas
5. En djupare och mer rättvis ekonomisk och monetär union
6. En balanserad och framåtsträvande handelspolitik som styr globaliseringen
7. Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som bygger på ömsesidigt förtroende
8. Mot en ny migrationspolitik
9. En starkare global aktör
10. En union i demokratisk förändring.

Den andra delen rör den process som har lanserats för att diskutera EU:s framtid och som ska resultera i ett toppmöte i Sibiu den 9 maj 2019. Den tredje delen rör frågor kopplade till förberedelserna för brexit. Den fjärde delen rör bättre lagstiftning samt genomförande och efterlevnad av EU:s lagstiftning.

Kommissionen anger i arbetsprogrammet att den sedan tidigare har lagt fram alla lagstiftningsförslag som den anser behövs för att tillräckliga framsteg ska uppnås inom ramen för kommissionens tio prioriteringar. Endast ett fåtal nya kompletterande initiativ presenteras. Enligt kommissionen bör fokus ligga på att anta och genomföra de förslag som redan har lagts fram. Vidare finns ett antal bilagor som innehåller initiativ inom kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refitprogrammet), liggande förslag som bör behandlas prioriterat, förslag som kommissionen väntas dra tillbaka och förslag på rättsakter som bör upphävas eftersom kommissionen inte längre anser att de är relevanta.

Regeringens faktagromemoria

Regeringen välkomnar i stort kommissionens arbetsprogram för 2019. Det är enligt regeringen positivt att kommissionen fullföljer de åtaganden som har aviserats för mandatperioden. Stort fokus för arbetet under nästkommande år bör enligt regeringen ligga i att avsluta pågående förhandlingar. Det är därför naturligt att kommissionen presenterar färre förslag i år. Regeringen anser att flera av de nya initiativ som kommissionen presenterar är särskilt positiva då de ligger inom ramen för regeringens övergripande EU-prioriteringar, exempelvis meddelandet om den inre marknaden, den digitala inre marknaden, förstärkningen av rättsstatens principer och EU:s långsiktiga klimatstrategi. Även frågorna om energiunionen och energieffektivisering kopplat till brexit är positiva. Regeringen välkomnar även initiativet om hormonstörande ämnen men saknar dock några förslag som kommissionen tidigare aviserat i fråga om kemikalier och cirkulär ekonomi. Regeringen framhåller att Sverige har varit och är emot att övergå från enhällighet till kvalificerad majoritet för fler beslut kopplade till skattefrågor och sociala frågor. Regeringen anser att det är viktigt att värna medlemsstaternas beslutanderätt över dessa områden.

Regeringen framhåller att varje enskilt initiativ som presenteras dock måste bedömas och beredas på sina egna meriter när förslaget väl har lagts fram. Regeringen kommer därför att få anledning att återkomma till riksdagen allteftersom de enskilda lagstiftningsinitiativen presenteras.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet anser att det är naturligt att kommissionen fokuserar på att anta och genomföra tidigare presenterade förslag med tanke på att det är det sista arbetsprogrammet för den sittande kommissionen. Utskottet anser att kommissionens ambitionsnivå är hög när det gäller tidtabellen för de utestående förslagen. Det gäller särskilt finansmarknadsområdet och förslaget till flerårig budgetram för perioden 2021–2027 med följdfröslag. Utskottet vill understryka vikten av en grundlig och väl genomarbetad behandling av förslagen utan omotiverad brådska.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet är positivt till att kommissionen presenterar ett arbetsprogram med specifika initiativ då det underlättar medlemsstaternas planering av EU-arbetet och bidrar till öppenhet kring kommissionens prioriteringar. Sedan det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning trädde i kraft 2016 är arbetsprogrammet en del av en process där kommissionen, rådet och Europaparlamentet diskuterar och enas om lagstiftningsprioriteringar inför kommande år genom en gemensam förklaring. Utskottet vill framhålla de nationella parlamentens roll i detta sammanhang. Dialogen om prioriteringarna för kommande år inleds redan i juni genom diskussioner i allmänna rådet. För påverkan i ett tidigt skede eftersträvar riksdagen en

kontinuerlig dialog med regeringen med de instrument som står till riksdagens förfogande, såsom information, överläggning och samråd enligt de bestämmelser som finns för utskotten och EU-nämnden. Utskottets granskning av arbetsprogrammet innebär en möjlighet för riksdagen att i en samlad form förmedla sin bild av de frågor som ska behandlas inom EU-samarbetet kommande år till regeringen och kommissionen och skapa debatt om frågorna inför att förslagen presenteras.

Utskottet konstaterar att EU-samarbetet står inför ett händelserikt år. Den 30 mars väntas Storbritannien lämna EU, i slutet av maj hålls val till Europaparlamentet och under året väntas byte på ett antal ledarpositioner inom unionen. Under våren ska även diskussioner hållas om EU:s framtida utveckling.

Utskottet anser att det är positivt att kommissionen i sitt sista arbetsprogram lägger fokus på att fullfölja sina åtaganden för mandatperioden, på att pågående förhandlingar avslutas och på att de beslut som har fattats genomförs. Utskottet konstaterar även att ordföranden i Europeiska rådets s.k. ledaragenda som stats- och regeringscheferna ställde sig bakom den 20 oktober 2017 ska tjäna samma syfte. Detta är inte minst viktigt för EU:s legitimitet. Utskottet anser att EU måste uppfylla sina förpliktelser på de områden som unionen har åtagit sig och där det finns ett tydligt europeiskt mervärde. Det är även viktigt att kommissionen fortsätter att främja arbetet med bättre lagstiftning och med att genomföra det interinstitutionella avtalet, vilket även konstitutionsutskottet och finansutskottet framhåller i sina yttranden. Utskottet välkomnar även kommissionens avsikt att arbeta för att medlemsstaterna i högre utsträckning ska omsätta EU-rättsakter i nationell lagstiftning och att kommissionen ska stödja och samverka med medlemsstaterna för att kontrollera att regelverket följs och hantera överträdelser.

När det gäller diskussionerna om EU:s framtid avser kommissionen att lägga fram ett antal konkreta förslag. Debatten pågår även i andra forum, bl.a. genom olika samrådsformer i Sverige och på EU-nivå. Den s.k. ledaragendan är också en del av denna process och Europeiska rådet väntas diskutera frågorna i december 2018. Utskottet vill framhålla att den demokratiska förankringen är viktig, bl.a. den parlamentariska förankringen. Utskottet vill lyfta fram att en parlamentarisk kommitté har utrett riksdagens arbete med EU-frågor, inklusive hur riksdagen bör och kan förhålla sig till en utveckling inom EU med en förstärkt roll för de nationella parlamenten. Kommitténs betänkande lämnades till riksdagsstyrelsen den 24 januari 2018 (2017/18:URF1). Utskottet ser även positivt på olika insatser för att öka informationen och kunskapen om EU och för att medborgare, civilsamhälle och näringsliv ska kunna kanalisera synpunkter.

Utskottet anser att en utgångspunkt bör vara att unionen är till för medborgarna så att förtroendet för EU-samarbetet kan stärkas, bl.a. genom att det framgår att det finns ett mervärde med samarbete på EU-nivå inom de områden där man samarbetar och genom att visa att EU gör skillnad i sakfrågor

som är viktiga för medborgarna. Utskottet har följt framtidsfrågorna, t.ex. genom sin granskning av kommissionens vitbok om EU:s framtid (utl. 2016/17:UU18). Då underströk utskottet bl.a. behovet och värdet av EU-samarbete i ljuset av de gränsöverskridande utmaningar som möter dagens Europa och framhöll samtidigt att EU-samarbetet måste fortsätta att utvecklas och förbättras för att behålla sin legitimitet. Utskottet har även granskat kommissionens diskussionsunderlag om det europeiska försvarets framtid (utl. 2017/18:UU5). Vidare deltog en ledamot från utskottet i en interparlamentarisk konferens i Paris den 8 november 2018 på temat EU:s framtid.

Utskottet konstaterar att arbetsprogrammet denna gång innehåller förslag för att anpassa EU:s lagstiftning till tiden efter Storbritanniens kommande utträde och att flera sådana förslag redan har lagts fram av kommissionen. Vid ett extrainsatt möte i Europeiska rådet den 25 november 2018 ställde sig EU:s stats- och regeringschefer bakom ett utkast till avtal om Storbritanniens utträde ur EU. Europeiska rådet antog också en politisk deklaration om den framtida relationen mellan Storbritannien och EU. Liksom utskottet framhöll i betänkande 2017/18:UU10 är det mycket angeläget med ett ordnat utträde som skapar rättslig klarhet och förutsägbarhet. Utskottet konstaterar att överenskommelsen vid Europeiska rådet den 25 november är ett steg i rätt riktning men att det brittiska parlamentet och Europaparlamentet behöver godkänna avtalet innan det kan träda i kraft. Utskottet konstaterar att förhandlingar om de framtida relationerna mellan EU och Storbritannien kan inledas först när Storbritannien har lämnat unionen men anser att den politiska deklarationen är en god grund för de framtida förhandlingarna. Utskottet välkomnar att deklarationen innehåller skrivningar om att EU eftersträvar så nära relationer som möjligt med Storbritannien i framtiden och att EU:s fortsatta angreppssätt ska utgå ifrån de principer som Europeiska rådet har lagt fast.

Nedan kommenterar utskottet några av de områden och förslag som kommissionen tar upp i sitt arbetsprogram. Vad gäller förslag som presenterades under föregående år men som ska tas vidare vill utskottet hänvisa till att det finns en bilaga till detta utlåtande som listar alla prövningsutlåtanden i subsidiaritetsärenden som fackutskotten gjorde mellan den 15 december 2017 och 15 november 2018. Inga granskningsutlåtanden beslutades under denna tidsperiod.

Utskottet ser fram emot att regeringen återkommer till riksdagen allteftersom de enskilda förslagen i kommissionens arbetsprogram presenteras. Med hänvisning till det anförda ovan föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Ekonomiska och finansiella frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del
Jämför det särskilda yttrandet (L).

Kommissionens meddelande

Kommissionen tar i arbetsprogrammet upp förslaget till en ny flerårig budgetram för perioden 2021–2027, som kommissionen hoppas ska ge EU möjlighet att hantera stora utmaningar såsom ungdomsarbetslöshet, migration, säkerhet, den digitala omvandlingen och övergången till en mer hållbar och koldioxidsnål ekonomi. Kommissionen anser att budgeten bör bekräftas vid toppmötet i Sibiu i maj 2019. Kommissionen lyfter även fram vikten av en fullt fungerande kapitalmarknadsunion. Vidare avser kommissionen att lägga fram ett meddelande med en lägesbild av investeringsplanen för Europa. Ett nytt meddelande väntas även om eurons internationella roll och hur den kan stärkas.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet framhåller att den svenska restriktiva grundhållningen när det gäller EU:s budget är fast förankrad i riksdagen. Sverige ska även i fortsättningen verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, vilket innebär en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och en strikt budgetdisciplin. Regeringen har fått stöd för sin linje i förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Utskottet vill också påminna om att riksdagen ansåg att kommissionens förslag till egna medel stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU51).

Finansutskottet anser att det är av stor betydelse att den inre marknaden utvecklas positivt och skapar möjligheter för svenska företag och medborgare. Utskottet har ställt sig bakom kapitalmarknadsunionens grundläggande principer och betonat vikten av att förslagen främjar finansiell stabilitet och ett effektivt skydd för investerare och konsumenter. Utskottet anser att det är viktigt att förslag till gemensamma regler föregås av grundliga konsekvensanalyser och att subsidiaritetsprincipen följs. Utskottet påminner om att det ansåg att två av de återstående förslagen inom ramen för kapitalmarknadsunionen stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU7 och 2017/18:FiU31).

Finansutskottet välkomnade investeringsplanen för Europa när den lanserades och framhöll den del av planen som behandlar strukturreformer för att skapa ett bättre investeringsklimat som särskilt viktig. Utskottet ser fram emot att ta del av det meddelande om investeringsplanen som kommissionen aviserat. Utskottet är bl.a. intresserat av hur väl investeringsplanen har bidragit

till ett förbättrat investeringsklimat i termer av enklare och mer förutsägbara regler, ökad tillgång till långsiktig finansiering och undanröjande av hinder för privata investeringar på den inre marknaden.

Finansutskottet kommer med intresse att ta del av kommissionens aviserade meddelande om en starkare internationell roll för euron. Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat fördjupningen av den ekonomiska och monetära unionen. Utskottet anser att det är viktigt att EU hålls samman och att frågor som rör hela EU också diskuteras och beslutas av samtliga medlemsstater. Utskottet vill fortfarande framhålla att valutaunionens funktionssätt kan förbättras om medlemsstaterna nationellt för en ekonomisk politik som är förenlig med att de har euron som valuta. Det är helt centralt att länderna för en ekonomisk politik med respekt för de finanspolitiska reglerna och att det finns ett nationellt ägarskap för genomförandet av olika strukturreformer. Utskottet vill också betona att prioritet bör ges åt att effektivt genomföra de åtgärder som redan vidtagits snarare än åt att etablera nya förfaranden och funktioner.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet instämmer i yttrandet och har inget övrigt att anföra. Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Ökad användning av kvalificerad majoritet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Kommissionens meddelande

Kommissionen aviserar att den kommer att lägga fram förslag som syftar till att öka användningen av omröstning med kvalificerad majoritet på områden där beslut i dag fattas med enhällighet. Enligt kommissionen möjliggör detta ett effektivare beslutsfattande på nyckelområden som beskattning och socialpolitik. Detta ska bl.a. ske för att EU:s lagstiftning om den inre marknaden ska kunna hålla jämna steg med den ekonomiska och samhälleliga utvecklingen. Förslagen väntas komma i början av 2019.

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet anför att det inte har någon annan uppfattning än den som regeringen framför i sin ståndpunkt inför överläggningen med utrikesutskottet den 6 november 2018 (prot. 2018/19:5) som lyder ”när det gäller initiativ om övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet på flera områden innebär det en övergång till ett nytt beslutsförfarande och bör analyseras noggrant.

Regeringen anser att det är särskilt viktigt att värna möjligheten att ha maximal påverkan på beslut vad gäller skatte- och sociala frågor”.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet vill betona att Sverige har varit och är emot att övergå från enhällighet till kvalificerad majoritet för fler beslut kopplade till skatter och sociala frågor. Utskottet anser att det är viktigt att värna medlemsstaternas beslutanderätt över dessa områden.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet pekar i yttrandet på att den övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet som kommissionen väntas föreslå skulle innebära att makt på centrala områden flyttas från nationell nivå till EU-nivå. Utskottet vill framhålla att de nationella parlamenten har en viktig roll att spela när det gäller den s.k. passerellen eller övergångsklausulen i artikel 48.7 i EU-fördraget. Varje initiativ av Europeiska rådet om en sådan förändring av beslutsfattandet ska översändas till de nationella parlamenten. Om en invändning från ett nationellt parlament meddelas inom sex månader från översändandet ska beslutet om ändring inte antas. Om det saknas invändningar får rådet anta beslutet. Enligt svensk konstitutionell rätt krävs att riksdagen prövar varje sådant initiativ från rådet (9 kap. 20 § riksdagsordningen). Innan regeringen biträder ett initiativ i rådet bör överläggning ha skett med berört utskott och samråd ska ha hållits i EU-nämnden.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet överlade den 6 november 2018 med regeringen om arbetsprogrammet och konstaterar att regeringen då fick stöd för den ståndpunkt som redovisas i skatteutskottets yttrande. Utskottet noterar även att en kompletterande ståndpunkt lades fram av regeringen vid samrådet i EU-nämnden den 9 november inför allmänna rådet den 12 november som ligger i linje med ståndpunkten i finansutskottets yttrande och den ståndpunkt som regeringen redovisade i sitt fakta-PM från den 26 november (2018/19:FPM13). Utöver detta har utskottet inget övrigt att anföra utan instämmer i yttrandena. Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Demokrati, grundläggande rättigheter, rättsstatens principer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Kommissionens meddelande

Kommissionen anser att respekten för rättsstatsprincipen är avgörande för demokratin och för respekten för de grundläggande rättigheterna. Det är även viktigt bl.a. för att den inre marknaden ska fungera och för att budgetmedel ska användas korrekt. Enligt kommissionen är nuvarande åtgärder inte tillräckliga och därför avser den att lägga fram ett förslag för att ytterligare stärka ramen för rättsstatsprincipen. Vidare avser kommissionen och EU:s utrikesrepresentant att lägga fram en ny gemensam handlingsplan mot desinformation på nätet i Europa. Kommissionen vill även lägga fram ett meddelande om hur EU kan göras mer enat, starkare och mer demokratiskt i fråga om kommunikation.

Konstitutionsutskottets yttrande

Konstitutionsutskottet anför att respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna är fundament i en demokrati. Utskottet värdesätter kommissionens arbete för att stärka rättsstatsprincipen och framhåller liksom tidigare vikten av att kommissionen fortsätter detta arbete. Utskottet välkomnar även det arbete som kommissionen gör för att göra EU mer demokratiskt. Enligt utskottets mening är det också viktigt att kommissionen fortsätter arbetet för att motverka radikaliserings och för att förebygga våldsbejakande extremism (se utl. 2016/17:KU12 och yttr. 2017/18:KU3y), vilket nu inte nämns särskilt i arbetsprogrammet. Utskottet anser vidare att det är av stor betydelse att möjliga åtgärder blir belysta med anledning av spridningen av desinformation på internet, och det bör enligt utskottet göras med beaktande av ett fortsatt värnande av informations- och yttrandefriheten. Det är i detta avseende värdefullt att kommissionen ska ta fram en handlingsplan om desinformation.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet noterar kommissionens arbete under prioritering 7 och vill inom ramen för utskottets beredningsområde även lyfta fram betydelsen av arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. När det gäller efterlevnad av rättsstatens principer har utskottet ställt sig bakom regeringens ståndpunkt att de länder som inte står upp för grundläggande värden inte ska fortsätta gynnas av EU-medel i samma utsträckning.

Finansutskottet vill även liksom tidigare markera att öppenhet, insyn och ansvarsutkrävande är grundläggande för en stabil och effektiv statsförvaltning, och därför är kommissionens arbete med att stärka den demokratiska legitimiteten välkommet. Utskottet vidhåller att det är på nationell nivå som vägvalen i den ekonomiska politiken slutligen ska göras, med ett effektivt parlamentariskt deltagande och verkligt ansvarsutkrävande.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet instämmer i yttrandena och har inget övrigt att anföra. Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Genomförandet av Parisavtalet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Kommissionens meddelande

Kommissionen avser att lägga fram flera förslag med kopplingar till Parisavtalet om klimatförändringar. Ett av dessa är ett diskussionsunderlag om ett hållbart EU 2030, uppföljning av FN:s mål för hållbar utveckling och Parisavtalet. Ett annat är en strategi för långsiktiga minskningar av växthusgasutsläppen i EU i enlighet med Parisavtalet och inför klimatkonferensen i Katowice i december 2018. Det väntas även ett förslag till en ny institutionell ram för energi- och klimatpolitiken.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet hänvisar till sitt yttrande över kommissionens arbetsprogram 2018 (yttr. 2017/18:MJU3y) där utskottet framförde att det är angeläget att slå fast vikten av EU:s globala ledarskap, såväl i internationella klimatförhandlingar som i genomförandet av Parisavtalet inom och utanför EU. Utskottet ställde sig i samband med en överläggning med regeringen den 4 oktober 2018 (prot. 2018/19:2) bakom att EU ska driva på för att alla parters nationella åtaganden ska ha en gemensam tidsram från 2030 som är i linje med Parisavtalets femåriga cykel för utsläppsminskningar och den globala översynen.

Miljö- och jordbruksutskottet har vid flera tillfällen tidigare redovisat sin syn på Sveriges roll i klimatpolitiken och vid genomförandet av Parisavtalet. I betänkande 2016/17:MJU24 framhöll utskottet att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättning. Utskottet har även anfört att Sverige, såväl enskilt som genom

EU, bör driva på för ett effektivt och ambitiöst genomförande av Parisavtalet (bet. 2017/18:MJU22).

Miljö- och jordbruksutskottet vidhåller sina tidigare ståndpunkter och vill återigen framhålla vikten av att EU tar ledningen när det gäller genomförandet av Parisavtalet. Utskottet vill särskilt understryka vikten av att alla medlemsstater tar ansvar för att nå målen för Parisavtalet. Detta är särskilt angeläget med hänsyn till vad som framkom den senaste rapporten från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC). Slutligen vill utskottet framhålla betydelsen av att Sverige även fortsättningsvis håller en hög ambition på området och bidrar till ett effektivt genomförande av Parisavtalet inom EU.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet instämmer i yttrandet och har inget övrigt att anföra. Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

EU som global aktör

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.
Jämför motivreservation 1 (SD) och 2 (V).

Kommissionens meddelande

Kommissionen aviserar inga nya initiativ inom prioriteringen En starkare global aktör. I stället lyfter kommissionen fram vikten av genomförande av t.ex. förslaget om mer effektivt beslutsfattande inom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP), EU:s globala strategi, den nya alliansen mellan EU och Afrika för hållbara investeringar och arbetstillfällen och EU:s grannskapspolitik. Kommissionen nämner även EU:s utvidgning.

Utrikesutskottets ställningstagande

Utrikesutskottet instämmer i kommissionens bedömning att EU samlat har en ökad vikt och ökade möjligheter att arbeta för fred, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatens betydelse, hållbar utveckling, säkerhet och stabilitet. Utskottet ser positivt på att kommissionen nämner genomförandet av den globala strategin. Som utskottet påpekade i utlåtande 2017/18:UU4 bör den globala strategin vara ramen för EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska agerande. I de utmanande tider som råder måste EU stå enat och agera gemensamt för en regelbaserad global säkerhetsordning som genomsyras av multilateralism. En av EU:s styrkor är den breda verktyglåda som finns på utrikesområdet och som kombinerar olika instrument.

Utskottet konstaterar att det inte finns några nya initiativ i arbetsprogrammet under prioriteringen En starkare global aktör. Dock lade kommissionen fram ett antal nya förslag i samband med ordförandens tal om tillståndet i unionen den 12 september 2018. Detta gäller bl.a. förslaget om en ny allians mellan Afrika och Europa för hållbara investeringar och arbetstillfällen (COM(2018) 643) vilket utskottet har kallat regeringen till information om den 6 december 2018. Den 12 september presenterade kommissionen även förslaget En starkare global aktör: effektivare beslutsfattande inom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, COM(2018) 647. Kabinettssekreterare Annika Söder föredrog frågan för utskottet den 15 november 2018. Vid föredragningen framkom att förslaget ännu inte har börjat diskuteras formellt inom Europeiska unionens råd och att regeringen fortfarande håller på att analysera förslaget. Liksom regeringen anser utskottet att förslaget om en effektivare beslutsprocess inom GUSP innebär en övergång till ett nytt beslutsförfarande som behöver analyseras noggrant. Utskottet konstaterar att vissa av kommissionens förslag teoretiskt sett redan kan användas enligt fördragen. Utskottet anser att frågan bör ses i en bredare kontext tillsammans med andra förslag på hur EU kan få en starkare gemensam utrikespolitisk röst och fatta effektiva beslut inom utrikespolitiken.

Kommissionen nämner även EU:s grannskapspolitik. Utskottet har behandlat denna fråga vid flera tillfällen, senast i betänkande 2017/18:UU10. Där framhöll utskottet bl.a. att det krävs en ambitiös strategi för att utveckla partnerskapen med sikte på att fördjupa och bredda dem. Partnerskapen ska grundas på ömsesidiga utfästelser om rättsstatens principer, god samhällsstyrning, respekt för mänskliga rättigheter, inklusive minoriteters rättigheter, samt principerna om marknadsekonomi och hållbar ekonomisk tillväxt. Utskottet framhöll även att det är av central vikt för EU:s trovärdighet att säkerställa ett fortsatt fokus på länder som tydligt tagit ställning för en integration med EU genom särskilda avtal. Utskottet vill lyfta fram att det nästa år är tio år sedan det östliga partnerskapet etablerades. Utskottet vill upprepa att Sverige stöder länderna i det östliga partnerskapets ambitioner att närma sig EU och att genomföra de reformer som är nödvändiga för ett närmande. Utskottet understryker vikten av att Sverige driver att det östliga partnerskapet ska ligga högt på EU:s dagordning. Utskottet betonar att det i linje med mer-för-mer-principen ska finnas ett tydligt medlemskapsperspektiv för de partnerländer som är geografiskt belägna i Europa och som genomför politiska och ekonomiska reformer. En sådan ansats förutsätter att EU:s engagemang för reformer är långsiktigt och att EU erbjuder ett omfattande stöd, inklusive bistånd, för de partnerländer som vill närma sig EU.

Utskottet välkomnar även att kommissionen lyfter fram utvidgningen. En trovärdig utvidgningspolitik förutsätter att EU står fast vid ingångna åtaganden. Utskottet anser att arbetet för att uppmuntra samtliga länder på västra Balkan att ta steg mot ett EU-närmande bör fortsätta. EU:s utvidgning har bidragit till att stärka Europas säkerhet, stabilitet och ekonomiska utveckling, och det är fortfarande ett viktigt instrument för att främja stabilitet

och utveckling i EU:s närområde. Principer om konditionalitet och framsteg på egna meriter bör ligga till grund för den fortsatta processen.

Med hänvisning till det som anförts ovan föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna i denna del.

Reservationer

1. EU som global aktör, punkt 6 – motiveringen (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Lars Andersson (SD).

Ställningstagande

Även om EU teoretiskt sett skulle kunna ha en ökad diplomatisk tyngd jämfört med medlemsstaterna var för sig har resultatet av unionens diplomatiska ambitioner hittills varit sparsamt. Misslyckandet med att hantera de externa aspekterna av migrationen tyder exempelvis på att unionens samlade röst ändå inte talar särskilt starkt. Sverigedemokraterna ser positivt på ett formaliserat samarbete i de fall då medlemsstaternas intressen sammanstrålar, men ambitionen om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik ställer vi oss inte bakom.

Vi välkomnar kommissionens avstannade reformtakt på utrikesområdet och ser även positivt på ansatsen till ett fördjupat utvecklingssamarbete med länder i Afrika. Sverigedemokraterna anser däremot inte att ett sådant samarbete bör kopplas till åtgärder för att stävja irreguljär migration mot EU eftersom detta riskerar att utsätta EU för utpressning, vilket erfarenheterna från Turkiet tydligt visar. Utvecklingssamarbetet ska heller inte ses som ett verktyg för att minska incitamenten för migration i sig, detta eftersom all forskning på området pekar på ett motsatt förhållande. En tydlig koppling bör däremot göras till återtagande.

Sverigedemokraterna ser förslaget om att öka användningen av kvalificerad majoritet för beslut inom utrikesområdet som mycket oroande. Den stadigvarande trenden inom EU är att öka användningen av kvalificerad majoritet på fler och fler områden och därmed koncentrera makt till Bryssel. Den här processen är en viktig anledning till att Storbritannien valde att lämna unionen.

Sverigedemokraterna noterar att EU:s institutioner systematiskt har sett mellan fingrarna med brister hos kandidatländer eftersom ambitionen att expandera unionen alltid har stått i första rummet. Flera av bristerna inom den offentliga förvaltningen i länder som exempelvis Grekland eller Rumänien borde ha lett till att dessa länder inte ansågs uppfylla Köpenhamnskriterierna. Kommissionen har inte lärt sig av dessa misstag och håller nu på att upprepa detta gentemot länder i det östliga partnerskapet. Att ge exempelvis Bosnien, som har en mycket exotisk och instabil konstitutionell modell samt enorma problem med korruption, islamism och etnisk splittring, status som kandidatland redan nästa år tyder på att kommissionen underskattar de problem som upptagande av länder i det tidigare östblocket och forna Jugoslavien orsakar.

2. EU som global aktör, punkt 6 – motiveringen (V)

av Håkan Svenneling (V).

Ställningstagande

Vänsterpartiet motsätter sig en generell utveckling mot en ökad samordning av utrikespolitik inom EU. Vi värnar Sveriges möjligheter att föra en självständig utrikespolitik och Sveriges möjligheter att självt avgöra när och med vilka andra länder vi vill samarbeta när det kommer till att möta våra stora internationella utmaningar. Vänsterpartiet anser att det är viktigt med effektiva beslutsprocesser men att det inte får ske på bekostnad av medlemsstaternas inflytande.

Särskilda yttranden

1. Ekonomiska och finansiella frågor, punkt 2 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Sverige ska ha höga ambitioner för det europeiska samarbetet. Inom områden som klimat, migration, försvar, forskning, brottsbekämpning och konkurrenskraft behöver unionens samarbete fördjupas. EU:s resurser ska investeras i prioriterade områden som på sikt genererar tillväxt och välbefinnande för EU:s medborgare, vilket minskar behovet av nationella satsningar på dessa områden. Givet att EU:s budget reformeras och moderniseras kan det vara motiverat att skjuta till nya medel och därmed också skapa en möjlighet att låta unionen öka andelen egna medel i budgeten. Det kan finnas områden där egna medel är mer effektiva än medlemsavgifter, och egna medel bör därför inte kategoriskt avskrivas så som finansutskottet gör.

2. Särskilt yttrande (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Utöver de områden som utskottet behandlar i utlåtandet vill vi göra följande särskilda yttrande.

Sedan hösten 2015 då antalet asylsökande i EU ökade kraftigt har migrationspolitiken i EU och dess medlemsstater förändrats i en mycket restriktiv riktning. Kommissionen har lagt fram flera förslag på direktiv och förordningar som syftar till att göra det svårare för människor på flykt att söka och få skydd i EU. Sedan dessa förslag har fastnat i förhandlingarna har kommissionen i stället börjat driva en politik som går ut på att hindra migranter och flyktingar från att komma till Europa. Denna politik har framför allt byggt på stöd till den libyska kustbevakningen och avtal med afrikanska stater där bistånd, handel och investeringar villkoras med insatser för att stoppa människor på flykt. Det är en politik som bryter mot överenskomna principer om hur bistånd ska bedrivas, som går emot andemeningen i asyrlätten och som har resulterat i grova kränkningar av migranternas mänskliga rättigheter. Politiken försämrar även möjligheterna att åstadkomma en hållbar utveckling i dessa länder och leder till ökad instabilitet. Vänsterpartiet är mycket kritiskt till den politik som kommissionen har bedrivit på detta område med EU:s medlemsstaters godkännande.

BILAGA 1

Förteckning över granskade dokument

*Kommissionens arbetsprogram 2019 – Uppfylla löften och forma framtiden
(COM(2018) 800).*

BILAGA 2

Förteckning över utlåtanden

Prövningsutlåtanden den 15 december 2017–15 november 2018

Utlåtande	Grunddokument	Beslut
2017/18:FiU31 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om översyn av de europeiska tillsynsmyndigheterna (Esa-myndigheterna)	COM(2017) 536	171215
2017/18:TU8 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om ändring av kombidirektivet	COM(2017) 648	180117
2017/18:AU11 Subsidiaritetsprövning av kommissionens direktivförslag om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen	COM(2017) 797	180301
2017/18:NU26 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om marknads kontroll av produkter	COM(2017) 795	180322
2017/18:AU17 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten	COM(2018) 131	180516
2017/18:MJU25 Otilbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan	COM(2018) 173	180614
2017/18:KU48 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten	COM(2018) 218	180619
2017/18:CU33 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om grupptalan och om revidering av fyra konsumenträttsdirektiv	COM(2018) 184 COM(2018) 185	180619
2017/18:AU19 Subsidiaritetsprövning av förslag till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter	COM(2018) 380	180620
2017/18:FiU51 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till Europeiska unionens egna medel och genomförande av systemet för egna medel	COM(2018) 325 COM(2018) 327	180620
2017/18:TU20 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om ändring av direktivet om förvaltning av vägars säkerhet	COM(2018) 274	180620
2017/18:TU21 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om åtgärder för att påskynda förverkligandet av det transeuropeiska transportnätet	COM(2018) 277	180620
2017/18:NU28 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om en mekanism för att lösa problem i gränsöverskridande sammanhang	COM(2018) 373	180620

BILAGA 3

Konstitutionsutskottets yttrande

Kommissionens arbetsprogram för 2019

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 25 oktober 2018 att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2019, Uppfylla löften och forma framtiden (COM(2018) 800), i de delar som rör utskottets beredningsområde. Kamraren förväntas den 13 november 2018 hänvisa arbetsprogrammet till utrikesutskottet.

Konstitutionsutskottet framhåller bl.a. vikten av att kommissionen fortsätter sitt arbete med att stärka och försvara rättsstatsprincipen.

Det är enligt utskottet också värdefullt att kommissionen avser att ta fram en ny handlingsplan om spridningen av desinformation på internet.

Vidare värdesätter utskottet kommissionens arbete för en bättre lagstiftning och framhåller vikten av att det arbetet fortsätter.

Utskottet vill även framhålla den roll de nationella parlamenten har vid initiativ om att bemyndiga rådet att gå över från beslutsfattande med enhällighet till att det räcker med kvalificerad majoritet.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram för 2019

Den 23 oktober 2018 presenterade kommissionen sitt arbetsprogram för 2019, Uppfylla löften och forma framtiden COM(2018) 800) inklusive fem bilagor.

Arbetsprogrammet innehåller bl.a. ett antal nya initiativ för att genomföra kommissionens tio politiska prioriteringar för mandatperioden och ett antal mer framåtblickande initiativ. Det handlar bl.a. om en handlingsplan om desinformation, att identifiera områden inom skattepolitiken och socialpolitiken där beslutsfattandet bedöms kunna övergå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet och att stärka ramverket för kontrollen av rättsstatsprincipen. Vidare kommer kommissionen att lägga fram idéer för kommunikation om EU för att göra unionen mer enad, starkare och mer demokratisk. Kommissionen ska också utvärdera det arbete för bättre lagstiftning som genomförts under kommissionens mandatperiod och ska under våren presentera en lägesrapport om arbetet.

Utskottets ställningstagande

Respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna utgör fundament i en demokrati. Konstitutionsutskottet värdesätter kommissionens arbete för att stärka rättsstatsprincipen och framhåller liksom tidigare vikten av att kommissionen fortsätter detta arbete. Utskottet välkomnar även det arbete som kommissionen gör för att göra EU mer demokratiskt. Enligt utskottets mening är det också viktigt att kommissionen fortsätter arbetet för att motverka radikaliserings och för att förebygga våldsbejakande extremism (se utl. 2016/17:KU12 och yttr. 2017/18:KU3y), vilket nu inte nämns särskilt i arbetsprogrammet.

Utskottet anser vidare att det är av stor betydelse att möjliga åtgärder blir belysta med anledning av spridningen av desinformation på internet och det bör enligt utskottet göras med beaktande av ett fortsatt värnande av informations- och yttrandefriheten. Det är härvidlag värdefullt att kommissionen ska ta fram en handlingsplan om desinformation.

En väl fungerande lagstiftning är också centralt för ett väl fungerande EU-samarbete, och utskottet värdesätter därför kommissionens arbete för en bättre lagstiftning och framhåller vikten av att det arbetet fortsätter.

Vad gäller den identifiering av områden inom skattepolitiken och socialpolitiken där beslutsfattandet av kommissionen bedöms kunna övergå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet vill utskottet peka på att en sådan övergång skulle innebära att makt på centrala områden flyttas från nationell nivå till EU-nivå. Utskottet vill framhålla att de nationella parlamenten har en viktig roll att spela när det gäller den s.k. passerellen eller övergångsklausulen i artikel 48.7 i EU-fördraget. Varje initiativ av Europeiska

rådet om en sådan ändring av beslutsfattandet ska översändas till de nationella parlamenten. Om en invändning från ett nationellt parlament meddelas inom sex månader från översändandet ska något beslut om ändring inte antas. Om det saknas invändningar får rådet anta beslutet. Enligt svensk konstitutionell rätt krävs att riksdagen prövar initiativet varje gång rådet tar ett sådant (9 kap. 20 § riksdagsordningen). Innan regeringen biträder ett initiativ i rådet bör överläggning ha skett med berört utskott och samråd ska ha skett i EU-nämnden.

Stockholm den 13 november 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Hans Ekström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Ekström (S), Marta Obminska (M), Ida Karkiainen (S), Ida Drougge (M), Jonas Millard (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Ylivainio (C), Mia Sydow Mölleby (V), Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Tuve Skånberg (KD), Erik Ezelius (S), Bengt Eliasson (L), Fredrik Lindahl (SD), Jonas Eriksson (MP), Louise Meijer (M) och Thomas Hammarberg (S).

Avvikande mening

Kommissionens arbetsprogram för 2019 (SD)

Jonas Millard (SD), Matheus Enholm (SD) och Fredrik Lindahl (SD) anför:

I kommissionens arbetsprogram för 2019 ges uttryck för flera ambitioner, vilka om de blir verklighet skulle innebära ytterligare maktförskjutning från medlemsstaterna till EU. Sverigedemokraterna vill därför framhålla vikten av att den nationella suveräniteten allmänt bör värnas på områden som är centrala för medlemsstaterna. Några exempel på sådana områden är migrationspolitiken och socialpolitiken där Sverigedemokraterna till skillnad från kommissionen anser att dessa bör utformas, och bestämmas utifrån varje lands egna förutsättningar och viljeriktning.

Vidare vill kommissionen lägga fram en handlingsplan mot desinformation tillsammans med EU:s utrikesrepresentant. Då EU i andra sammanhang använt uttryck som att ”professionell media” ska slå hål på vad EU anser är felaktig information ser Sverigedemokraterna en allt för stor risk för att innebörden av desinformation kan bli alltför vid, och exempelvis träffa aktörer som uttrycker sig kritiskt om EU och dess institutioner.

Sverigedemokraterna konstaterar också att det skett en snabb och oroande utveckling där etablissemangen talar om fake news och desinformation när fakta eller nyheter som inte stöder det egna federalistiska och mångkulturalistiska narrativet publiceras. Kommissionen anför därtill att dessa desinformationskampanjer skulle vara omfattande. Detta utan att kvantifiera eller exemplifiera vad det handlar om.

Om kommissionen tillsammans med EU:s utrikesrepresentant önskar lägga fram en sådan plan måste det med all tydlighet framgå, dels att det inte är EU:s roll att bedöma huruvida en aktör är att betrakta som professionell eller inte, dels att kritik mot EU och dess institutioner aldrig får räknas som desinformation med undantag för uppenbara lögnar i syfte att destabilisera samhället och dess strukturer.

I övrigt ansluter vi oss till utskottets ställningstagande.

BILAGA 4

Finansutskottets yttrande

Kommissionens arbetsprogram 2019

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 25 oktober 2018 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 15 november 2018 yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2019 i de delar som rör respektive utskotts beredningsområde. Finansutskottet yttrar sig med anledning av detta.

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram för 2019

Kommissionen presenterar varje år ett arbetsprogram för det kommande året, och den 23 oktober 2018 presenterade kommissionen sitt arbetsprogram för 2019, Uppfylla löften och forma framtiden (COM(2018) 800). Eftersom det är det sista arbetsprogrammet som läggs fram av den sittande kommissionen presenterades denna gång ett mindre omfattande arbetsprogram.

Kommissionen fokuserar på antagande och genomförande de förslag som redan lagts fram inom ramen för de tio prioriteringar som kommissionen haft för mandatperioden 2014–2019. Endast ett mindre antal nya initiativ presenteras. Därtill tar kommissionen upp processen som rör EU:s framtid, förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU och frågan om mer ändamålsenlig lagstiftning.

Arbetsprogrammet har fem bilagor som omfattar nya initiativ, s.k. Refit-initiativ (översyn av befintlig lagstiftning), liggande förslag som kommissionen anser bör prioriteras i lagstiftningsarbetet, samt liggande förslag och gällande rättsakter som ska dras tillbaka respektive upphävas på grund av att de blivit föråldrade.

Arbetsprogrammet presenteras under det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning som 2016 ingicks mellan kommissionen, rådet och Europaparlamentet. Avtalet ska förenkla och förtydliga samarbetet mellan institutionerna och innebär bl.a. att Europaparlamentet och rådet formellt involveras i beredningen av arbetsprogrammet. De tre institutionerna ska i december enas om de viktigaste prioriteringarna för det kommande året.

Kommissionens tio prioriteringar för mandatperioden 2014–2019

1. En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar
2. En sammankopplad digital inre marknad
3. En motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik
4. En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas
5. En fördjupad och mer rättvis ekonomisk och monetär union
6. Handel: en balanserad och progressiv handelspolicy som drar nytta av globaliseringen
7. Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som baseras på ömsesidigt förtroende
8. Mot en ny migrationspolitik
9. En starkare global aktör
10. En union i demokratisk förändring

Frågor inom finansutskottets beredningsområde

I arbetsprogrammet för 2019 finns frågor som kan anses röra finansutskottets beredningsområde under prioriteringarna 1, 4, 5, 7 och 10. Under prioritering 1, 4, 5 och 7 aviseras nya initiativ i form av meddelanden från kommissionen.

Prioritering 1: En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar

Under avsnittet tar kommissionen bl.a. upp att EU bör använda det momentum som Europas goda ekonomi skapar och investera i nödvändiga reformer för en stabil och hållbar tillväxt.

Förslaget till nästa fleråriga budgetram möjliggör enligt kommissionen för EU att hantera utmaningar som ungdomsarbetslöshet, migration, säkerhet, den tekniska och digitala omvandlingen och en övergång till en mer hållbar ekonomi med lägre koldioxidutsläpp. Kommissionen framhåller att en politisk överenskommelse bör nås i samband med toppmötet i Sibiu i maj 2019.

Kommissionen framhåller vidare vikten av att använda resurser för att stimulera tillväxt. Investeringsplanen för Europa har förlängts och kommissionen planerar att utvärdera framsteg och undersöka fler vägar för att främja investeringar, inklusive under det framtida programmet ”InvestEU”. I december 2018 planerar kommissionen att presentera ett meddelande om vilka framsteg som gjorts under investeringsplanen för Europa och vilka nästa steg som bör tas.

Tidigare behandling i utskottet

Finansutskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat den kommande fleråriga budgetramen, senast vid överläggning med regeringen den 19 juni 2018 om kommissionens förslag till flerårig budgetram. Frågan har även behandlats i yttrandena 2017/18:FiU2y och 2017/18:FiU3y, betänkande 2017/18:FiU5 och utlåtande 2017/18:FiU17. I subsidiaritetsprövningen av kommissionens förslag till egna medel ansåg utskottet att förslaget stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU51).

Utskottet granskade kommissionens meddelande om investeringsplanen för Europa i samband med att den lanserades hösten 2014 (utl. 2014/15:FiU16). Utskottet behandlade senast investeringsplanen och en av dess huvudpelare Efsi (Europeiska fonden för strategiska investeringar) i yttrandet med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2018 (yttr. 2017/18:FiU2y).

Prioritering 4: En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas

Kommissionen framhåller under denna rubrik bl.a. att en fullt fungerande kapitalmarknadsunion är avgörande för finansiell stabilitet, för att stödja den inre marknaden och för att diversifiera finansieringsmöjligheterna för europeiska företag. En överenskommelse bör nås om de återstående förslag som kommissionen presenterat inom ramen för kapitalmarknadsunionen.

Totalt listar kommissionen 18 återstående förslag. Det anses också viktigt att nå en överenskommelse om kommissionens förslag om bekämpning av penningtvätt.

Kommissionen lyfter även fram att upprätthållandet, genomförandet och fördjupningen av den inre marknaden är en kontinuerlig uppgift, och anser att det finns ett behov av att förbättra den inre marknads funktionssätt. Kommissionen avser att i början av 2019 lägga fram två initiativ om mer effektiv lagstiftning och möjligheten att fatta beslut med kvalificerad majoritet på skatteområdet och när det gäller sociala frågor. Kommissionen avser även att lägga fram ett motsvarande initiativ när det gäller klimat- och energifrågor.

Tidigare behandling i utskottet

Grönboken om kapitalmarknadsunionen behandlades av utskottet i utlåtande 2014/15:FiU29. Överläggningar med regeringen har hållits om kommissionens förslag, senast den 25 oktober 2018 om förslaget till bekämpning av penningtvätt samt tillsyn (COM(2018) 646). I subsidiaritetsprövningen av förslaget om översyn av Esa-myndigheterna ansåg utskottet att förslaget stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU31). Så var även fallet med förslaget om ändrade regler för tillsyn över centrala motparter i EU och i tredjeland (utl. 2017/18:FiU7).

Frågan om beslutsfattande med kvalificerad majoritet på skatteområdet, när det gäller sociala frågor eller klimat- och energifrågor har inte behandlats av utskottet.

Prioritering 5: En fördjupad och mer rättvis ekonomisk och monetär union

Förutom att färdigställa kapitalmarknadsunionen framhåller kommissionen att det är viktigt att genomföra förslagen som syftar till att fördjupa den ekonomiska och monetära unionen, inklusive förslagen om reformstödsprogrammet och investeringsstabiliseringsfunktionen som lagts fram inom ramen för nästa fleråriga budgetram. Arbetet med att färdigställa bankunionen behöver prioriteras, och det behövs en överenskommelse om bankpaketet och om åtgärder för att minska nödlidande lån.

Kommissionen planerar vidare att i december 2018 presentera ett meddelande om en starkare internationell roll för euron. Den kommer även att lägga fram ett Refit-initiativ om de krav att rapportera till tillsynsmyndigheter som följer av EU:s regelverk om finansiella tjänster.

Tidigare behandling i utskottet

Fördjupningen av EMU, bankunionen och bankpaketet har behandlats av utskottet vid ett flertal tillfällen, senast i april 2018 i yttrandet till utrikesutskottet över verksamheten i EU under 2017 (utl. 2017/18:FiU3y). Vidare ansåg utskottet att två av förslagen i bankpaketet stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2016/17:FiU38). Överläggningar med regeringen om åtgärder för att minska nödlidande lån hölls i april och juni 2018, och

regeringen informerade utskottet om ett av förslagen senast den 25 oktober 2018.

Prioritering 7: Ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som baseras på ömsesidigt förtroende

Under denna rubrik lyfter kommissionen fram att den under de senaste fyra åren prioriterat arbetet med att stärka grundläggande rättigheter och säkerhet. Kommissionen anser att det framöver bl.a. är nödvändigt att komma vidare med förslag som rör rättsväsendets tillgång till finansiell information¹ och den europeiska åklagarmyndighetens mandat när det gäller bekämpning av gränsöverskridande terrorism².

Kommissionen tar även upp att det är nödvändigt för demokrati och respekt för grundläggande rättigheter att rättsstatens principer följs. Det är också nödvändigt för en fungerande inre marknad. I ljuset av situationen i vissa medlemsländer finns det en ökad förståelse för att unionen behöver göra mer för att upprätthålla rättsstatens principer. Kommissionen avser att i början av 2019 presentera ett meddelande om att ramverket för rättsstatens principer kan stärkas. Kommissionen vill även att det förslag om en starkt koppling mellan EU-medel och efterlevnad av rättsstatens principer som lades fram i samband med förslaget den till kommande fleråriga budgetramen prioriteras. Förslaget innebär i korthet att utbetalning av EU-medel ska kunna frysas eller skjutas upp om kommissionen identifierar eller uppmärksammar allmänna brister i respekten för rättsstatens principer i ett medlemsland³.

Tidigare behandling i utskottet

Utskottet har inte tidigare behandlat förslagen under denna prioritering.

Prioritering 10: En union i demokratisk förändring

Kommissionen har under de senaste fyra åren arbetat för att göra EU mer demokratiskt och understrukit vikten av en union som fokuserar på sådant som gör skillnad samt behovet av att stärka EU:s demokratiska legitimitet. Samtidigt som arbetsprogrammet för 2019 presenterades lade kommissionen fram ett meddelande om att stärka principerna för subsidiaritet och proportionalitet i EU:s policyarbete. Meddelandet har hänvisats av kammaren till konstitutionsutskottet.

Tidigare behandling i utskottet

Utskottet behandlade senast frågan om demokratisk legitimitet i yttrandet med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2018 (ytr. 2017/18:FiU2y). Frågan behandlades också i utskottets utlåtande över kommissionens

¹ COM(2018) 213, behandlas av justitieutskottet.

² COM(2018) 641, behandlas av justitieutskottet.

³ COM(2018) 324, behandlas av konstitutionsutskottet.

diskussionsunderlag om en fördjupad ekonomisk och monetär union (utl. 2017/18:FiU18).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar kommissionens arbetsprogram för 2019 då det underlättar planeringen av EU-arbetet för det kommande året och bidrar till insyn i lagstiftningsprocessen. Det bygger på att kommissionen så tydligt som möjligt redogör för aviserade initiativ och följer de övergripande prioriteringarna för mandatperioden. Även det interinstitutionella avtalet mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet om bättre lagstiftning är viktigt i detta avseende eftersom ökad samverkan kan bidra till förbättrad årlig och flerårig programplanering.

Utskottet konstaterar att kommissionen i arbetsprogrammet för 2019 fokuserar på antagandet och genomförandet av förslag som tidigare presenterats. Det är naturligt givet att det är det sista arbetsprogrammet för den sittande kommissionen. Utskottet anser att kommissionens ambitionsnivå är hög när det gäller tidtabellen för de återstående förslagen. Det gäller särskilt finansmarknadsområdet och förslaget till flerårig budgetram för perioden 2021–2027 med följdförslag. Utskottet vill understryka vikten av en grundlig och väl genomarbetad behandling av förslagen utan omotiverad brådska.

Den svenska restriktiva grundhållningen när det gäller EU:s budget är fast förankrad i riksdagen. Sverige ska även i fortsättningen verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, vilket innebär en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och en strikt budgetdisciplin. Regeringen har fått stöd för sin linje i förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Utskottet vill också påminna om att riksdagen ansåg att kommissionens förslag till egna medel stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU51).

Utskottet anser att det är av stor betydelse att den inre marknaden utvecklas positivt och skapar möjligheter för svenska företag och medborgare. Utskottet har ställt sig bakom kapitalmarknadsunionens grundläggande principer och betonat vikten av att förslagen främjar finansiell stabilitet och ett effektivt skydd för investerare och konsumenter. Utskottet anser att det är viktigt att förslag till gemensamma regler föregås av grundliga konsekvensanalyser och att subsidiaritetsprincipen följs. Utskottet påminner om att det ansåg att två av de återstående förslagen inom ramen för kapitalmarknadsunionen stred mot subsidiaritetsprincipen (utl. 2017/18:FiU7 och 2017/18:FiU31).

Utskottet välkomnade investeringsplanen för Europa när den lanserades och framhöll den del av planen som behandlar strukturreformer för att skapa ett bättre investeringsklimat som särskilt viktig. Utskottet ser fram emot att ta del av det meddelande om investeringsplanen som kommissionen aviserat. Utskottet är bl.a. intresserat av hur väl investeringsplanen har bidragit till ett förbättrat investeringsklimat i termer av enklare och mer förutsägbara regler, ökad tillgång till långsiktig finansiering och undanröjande av hinder för privata investeringar på den inre marknaden.

Utskottet uppmärksammar att kommissionen planerar att lägga fram initiativ till att i vissa frågor fatta beslut med kvalificerad majoritet där den nuvarande beslutsformen är enhällighet. Utskottet vill betona att Sverige har varit och är emot att övergå från enhällighet till kvalificerad majoritet för fler beslut kopplade till skatter och sociala frågor. Utskottet anser att det är viktigt att värna medlemsstaternas beslutanderätt över dessa områden.

Utskottet kommer med intresse att ta del av kommissionens aviserade meddelande om en starkare internationell roll för euron. Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat fördjupningen av den ekonomiska och monetära unionen. Utskottet anser att det är viktigt att EU hålls samman och att frågor som rör hela EU också diskuteras och beslutas av samtliga medlemsstater. Utskottet vill fortfarande framhålla att valutaunionens funktionssätt kan förbättras om medlemsstaterna nationellt för en ekonomisk politik som är förenlig med att de har euron som valuta. Det är helt centralt att länderna för en ekonomisk politik med respekt för de finanspolitiska reglerna och att det finns ett nationellt ägarskap för genomförandet av olika strukturreformer. Utskottet vill också betona att prioritet bör ges åt att effektivt genomföra de åtgärder som redan vidtagits, snarare än att etablera nya förfaranden och funktioner.

Utskottet noterar kommissionens arbete under prioritering 7 och vill inom ramen för utskottets beredningsområde även lyfta fram betydelsen av arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. När det gäller efterlevnad av rättsstatens principer har utskottet ställt sig bakom regeringens ståndpunkt om att de länder som inte står upp för grundläggande värden inte ska fortsätta gynnas av EU-medel i samma utsträckning.

Slutligen vill utskottet liksom tidigare markera att öppenhet, insyn och ansvarsutkrävande är grundläggande för en stabil och effektiv statsförvaltning, varför kommissionens arbete med att stärka den demokratiska legitimiteten är välkommet. Utskottet vidhåller att det är på nationell nivå som vägvalen i den ekonomiska politiken slutligen ska göras, med ett effektivt parlamentariskt deltagande och verkligt ansvarsutkrävande.

Stockholm den 15 november 2018

På finansutskottets vägnar

Gunilla Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Carlsson (S), Niklas Wykman (M), Emil Källström (C), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S), Sven-Olof Sällström (SD), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Björn Wiechel (S), Eva Lindh (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Ida Gabrielsson (V), Jörgen Warborn (M), Charlotte Quensel (SD), Christian Carlsson (KD), Joar Forssell (L) och Staffan Eklöf (SD).

BILAGA 5

Skatteutskottets yttrande

RIKSDAGEN
SKATTEUTSKOTTET

Utdrag ur PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2018/19:5

DATUM 2018-11-13
TID 11.00-12.25
NÄRVARANDE Se bilaga 1

§ 5 Kommissionens arbetsprogram för 2019

Utskottet behandlade fråga om yttrande till utrikesutskottet över kommissionens arbetsprogram för 2019, COM(2018) 800.

Utskottet beslutade om att yttra sig genom följande protokollsanteckning.

Utskottet anser att utskottets tidigare ställningstaganden beträffande kommissionens liggande förslag alljämt gäller. Vad avser det nya initiativet om övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet på skatteområdet som kommissionen planerar att lägga under det första kvartalet 2019, har utskottet ingen annan uppfattning än den som regeringen framför i sin ståndpunkt inför överläggningen med utrikesutskottet den 6 november 2018 (se underlag dnr 670-2018/19) som lyder: ”När det gäller initiativ om övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet på flera områden innebär det en övergång till ett nytt beslutsförfarande och bör analyseras noggrant. Regeringen anser att det är särskilt viktigt att värna möjligheten att ha maximal påverkan på beslut vad gäller skatte- och sociala frågor.”

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet
Annelie Jonsson

Rätt utdraget intygar:
Annelie Jonsson

Exp. 2018-11-14
Utrikesutskottet

BILAGA 6

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Kommissionens arbetsprogram 2019

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 25 oktober 2018 att ge bl.a. miljö- och jordbruksutskottet möjlighet att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2019.

I yttrandet lämnar miljö- och jordbruksutskottet synpunkter på kommissionens arbetsprogram när det gäller genomförandet av Parisavtalet. Utskottet framhåller vikten av att EU även fortsättningsvis tar ett stort ansvar för genomförandet av Parisavtalet och att samtliga medlemsstater tar sitt ansvar i klimatarbetet.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Kort om kommissionens arbetsprogram

Allmänt

Varje år presenterar kommissionen ett arbetsprogram som anger politiska prioriteringar och de initiativ som kommissionen avser att presentera under det kommande året. Arbetsprogrammet för 2019 – Hålla vad vi lovade och förbereda oss för framtiden (COM(2018) 800) – presenterades den 23 oktober 2018.

I dokumentet presenterar kommissionen sin agenda för att genomföra det arbete som kommissionen åtog sig att utföra vid början av mandatperioden. Kommissionens prioritet är att slutföra arbetet med de tio politiska prioriteringar som gjordes i början av mandatperioden, och arbetsprogrammet för 2019 innehåller därför endast ett begränsat antal nya initiativ.

Kommissionens arbetsprogram innehåller ett antal nya centrala initiativ, initiativ inom Refitprogrammet (kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat), liggande förslag som bör behandlas med prioritet, förslag som kommissionen planerar att dra tillbaka och befintliga rättsakter som ska upphävas.

Förslag inom miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde

Några av de förslag som nämns i arbetsprogrammet hör till utskottets beredningsområde. Bland de nya initiativen återfinns t.ex. åtgärder för att genomföra Parisavtalet. När det gäller de prioriterade pågående förslagen kan bl.a. nämnas paketet för den cirkulära ekonomin, paketet för ren energi och mobilitetspaketet med fokus på klimatförändringar.

Utskottets ställningstagande

Parisavtalet

Parisavtalet är ett globalt klimatavtal under klimatkonventionen som världens länder enades om vid klimatkonventionens 21:a partsmöte (COP 21) i Paris i december 2015. Enligt Parisavtalet ska den globala uppvärmningen hållas under 2 grader Celsius och ansträngningar göras för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå. Parisavtalet trädde i kraft den 4 november 2016.

Vid klimatkonventionens 24:e partsmöte (COP 24) i december 2018 i Katowice ska medlemsstaterna besluta om ett gemensamt regelverk för att nå målen i Parisavtalet. Under klimatmötet kommer den s.k. Talanoadialogen att bli det första tillfället sedan klimatmötet i Paris 2015 för länderna att utvärdera

hur det globala klimatarbetet svarar mot 1,5-gradersmålet samt hur ambitionen kan höjas.

Vikten av detta arbete understryks av den senaste rapporten från FN:s klimatpanel (IPCC) som kom i oktober 2018. Enligt rapporten innebär redan 1,5 graders uppvärmning globalt allvarliga konsekvenser för många människor, för miljön och för ekosystemen. Det krävs en hög klimatambition i närtid med utsläppsminskningar för att hantera klimatfrågan och bidra till en hållbar utveckling.

Som utskottet uttalade i sitt yttrande över kommissionens arbetsprogram 2018 (yttr. 2017/18:MJU3y) är det angeläget att slå fast vikten av EU:s globala ledarskap, såväl i internationella klimatförhandlingar som i genomförandet av Parisavtalet inom och utanför EU. Utskottet ställde sig i samband med en överläggning med regeringen den 4 oktober 2018 (sammanträdesprotokoll 2018/19:2) bakom att EU ska driva på för att alla parter nationella åtaganden ska ha en gemensam tidsram från 2030 som är i linje med Parisavtalets femåriga cykel för utsläppsminskningar och den globala översynen.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare redovisat sin syn på Sveriges roll i klimatpolitiken och vid genomförandet av Parisavtalet. I betänkande 2016/17:MJU24 framhöll utskottet att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättning. Utskottet har även anfört att Sverige, såväl enskilt som genom EU, bör driva på för ett effektivt och ambitiöst genomförande av Parisavtalet (bet. 2017/18:MJU22).

Utskottet vidhåller sina tidigare ståndpunkter och vill återigen framhålla vikten av att EU tar ledningen när det gäller genomförandet av Parisavtalet. Utskottet vill särskilt understryka vikten av att alla medlemsstater tar ansvar för att nå målen för Parisavtalet. Detta är särskilt angeläget med hänsyn till vad som framkom i IPCC:s senaste rapport. Slutligen vill utskottet framhålla betydelsen av att Sverige även fortsättningsvis håller en hög ambition på området och bidrar till ett effektivt genomförande av Parisavtalet inom EU.

Stockholm den 15 november 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Åsa Coenraads (M), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Marlene Burwick (S), Tina Acketoft (L), Mats Nordberg (SD), Staffan Eklöf (SD), Kjell-Arne Ottosson (KD) och Magnus Ek (C).

Avvikande mening

Kommissionens arbetsprogram 2019 (SD)

Martin Kinnunen (SD), Mats Nordberg (SD) och Staffan Eklöf (SD) anför:

EU-kommissionens förslag till arbetsprogram för 2019 innehåller 15 centrala initiativ som EU-kommissionen föreslår för EU-arbetet under 2019, listade i programmets bilaga.

Inom flera av de här initiativen finns en uppenbar risk för ökad centralstyrning, ökat demokratiskt avstånd från medborgarna och mindre utrymme för anpassning till varje medlemsstats specifika förutsättningar.

Kommissionens rapport avslutas med orden "That the European Union of 27 has a clear perspective for the future and has reinforced the foundations for a strong, united and sovereign Europe".

Vi anser att den europeiska unionen inte i första hand ska vara stark, förenad och självständig utan snarare väl avvägd mot medlemsstaternas självbestämmande och lokala förutsättningar, men förenad och stark utåt i viktiga gemensamma frågor.

Det är viktigt att understryka att kommissionens målsättningar för arbetet under 2019 i största möjliga mån inte ska uppnås med ökad centralisering och detaljstyrning, utan i stället med så ökad decentralisering och anpassning till medlemsstaternas olika förhållanden och behov som möjligt. Detta är speciellt synbart inom jordbruks- och skogsbrukssektorerna, där klimat- och landskapstyper skiljer sig kraftigt åt, liksom de åtgärder som gör bäst nytta för varje medlemsstat.

Vi anser att miljö- och jordbruksutskottets yttrande borde innehålla skrivningen ovan.